

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Παιδείας
και Θρησκευμάτων

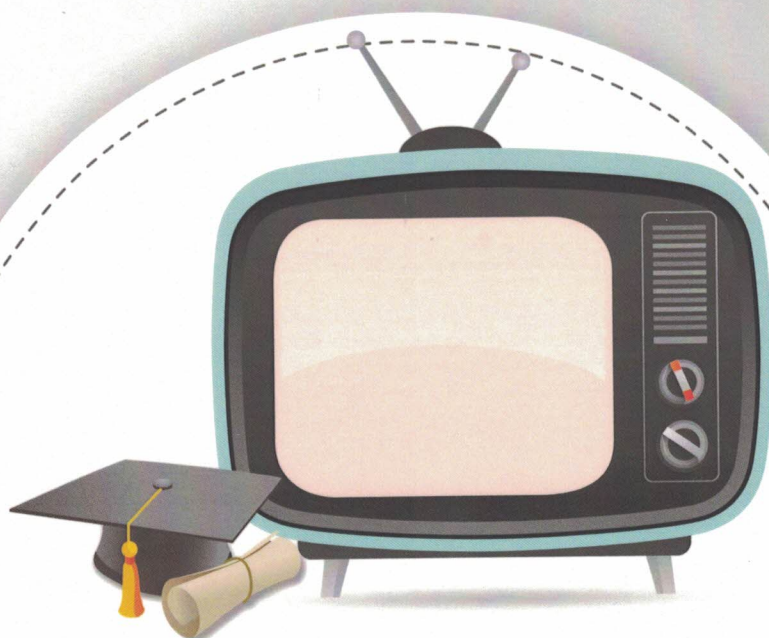

η άλλη τηλεόραση...

ΜΑΙΟΣ 2019

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΠΑΕΙ
ΣΧΟΛΕΙΟ

Εισαγωγικό Σημείωμα

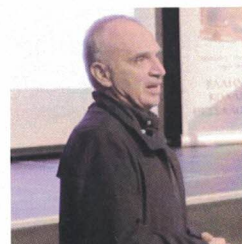
Τα τελευταία χρόνια η θεωρητική έρευνα έχει στρέψει το ενδιαφέρον της προς την παρατηρούμενη σημειωτική αλλαγή από το λεκτικό στο οπτικό, η οποία λαμβάνει χώρα σε παγκόσμιο επίπεδο και σηματοδοτεί μια αυξανόμενη πολυπλοκότητα στη χρήση ποικίλων τρόπων νοηματοδότησης, οι οποίοι περιλαμβάνουν την αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων. Ειδικότερα, οι τεχνολογίες της πληροφορίας έχουν αλλάξει τον ρόλο, τις συμβάσεις αλλά και τα μέσα διάχυσης και διάθεσης της επικοινωνίας, καθιερώνοντας με αυτόν τον τρόπο διαφορετικές τάσεις στη διαμόρφωση, τη διαθεσιμότητα και την πρόσβαση στην πληροφορία. Πλέον το περιεχόμενο των μηνυμάτων δεν εξαρτάται από τον δημιουργό του, αλλά από τις τεχνικές και κοινωνικές προδιαγραφές του διαθέσιμου μέσου.

Η ίδια η έντυπη μορφή επικοινωνίας μπορεί να μεταμορφωθεί και να μεταλλαχθεί μέσω του οπτικού σχεδιασμού και της ενσωμάτωσης των εικόνων. Η πληροφορία καταλήγει, ξεφεύγοντας από τα στενά όρια του έντυπου κειμένου, να οπτικοποιείται, να περιορίζεται, να παραμερίζεται αλλά και σε κάποιες περιπτώσεις να αντικαθιστά τον λόγο ως κύριο και πλήρες μέσο νοηματικής διαμεσολάβησης και μετάδοσής του. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η έννοια του οπτικού γραμματισμού, της ικανότητας να μπορεί κάποιος να καταλαβαίνει και να χρησιμοποιεί εικόνες, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να σκέφτεται, να μαθαίνει και να εκφράζεται χρησιμοποιώντας εικόνες, εμφανίζεται ιδιαίτερα πρόσφορη.

Σε παιδαγωγικό επίπεδο, ο οπτικός γραμματισμός συνδέεται με την ανάπτυξη της αντίληψης, της έκφρασης από τις οπτικές εμπειρίες και με τη δυνατότητα των μαθητών να καταλαβαίνουν και να εκφράζονται με οπτικούς όρους. Οι οπτικά εγγράμματοι μαθητές οφείλουν να σχετίζουν τις εικόνες με τα νοήματα που δημιουργούνται πέρα από αυτές, γεγονός που έχει κεντρικό ρόλο στην επικοινωνία. Η ικανότητα του να διαβάζει, να ερμηνεύει και να κατανοεί κάποιος πληροφορίες με μορφή εικονιστικών ή γραφικών αναπαραστάσεων εντάσσεται στο πλαίσιο της οπτικής σκέψης και ορίζεται ως η ικανότητα μετατροπής όλων των ειδών πληροφορίας σε εικόνες, γραφικά ή σε μορφές

που βοηθούν στην μετάδοση της πληροφορίας. Έτσι, ο οπτικός γραμματισμός σχετίζεται με ένα σύνολο ικανοτήτων που δεν περιορίζεται μόνο στο να μπορεί να κατανοεί κάποιος και να χρησιμοποιεί τις εικόνες, αλλά και να σκέφτεσαι και να μαθαίνει με αυτές.

Εάν η τυπική εκπαίδευση θέλει να συνεχίσει να παίζει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση αποτελεσματικών και ικανοποιημένων πολιτών, εργαζόμενων και διδασκόμενων, πρέπει να αναγνωρίσει και να αποκτήσει τον έλεγχο των νέων μέσων παραγωγής και κατανομής της γνώσης. Το είδος της πολυμεσικής εκπαίδευσης δίνοντας έμφαση στον οπτικό γραμματισμό θα πρέπει να αποτελεί μέρος του κοινού αποθέματος γνώσης κάθε ατόμου. Πρόκειται για επιτακτικό και ουσιαστικό κομμάτι μιας εκπαίδευσης για ένα νέο είδος υπεύθυνου πολίτη σε μια εποχή όπου όλη η επικοινωνία και η καθημερινή μας ανάγνωση του κόσμου και η διεπίδραση με αυτόν είναι όλο και περισσότερο οπτική, συμβολική, πολυπολιτισμική και, πάντοτε, πολιτική.

Ελευθέριος Βέτσιος
Οργανωτικός Συντονιστής του 1ου Π.Ε.Κ.Ε.Σ.
Κεντρικής Μακεδονίας